

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Rzeszów, dnia czerwca 2011 r.

Pan
Krzysztof Klecha
Wójt Gminy Dzikowiec

P/11/148
LRZ-4101-02-01/2011

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (t.j. Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie przeprowadziła kontrolę Urzędu Gminy w Dzikowcu (zwanego w dalszej treści Urzędem) w zakresie – *realizowania przez Gminę Dzikowiec (Gminę) zadań inwestycyjnych w obszarze infrastruktury wodno-ściekowej w latach 2007-2011 (I kwartał)*.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 25 maja 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie stosownie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK przesyła Panu niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie z uchybieniami wykonanie przez Gminę, w latach 2007-2011 (I kwartał), zadań - w zakresie realizacji inwestycji wodno-ściekowych.

Stwierdzone w kontroli uchybienia nie powodowały znaczących następstw dla kontrolowanej działalności, zarówno w aspekcie finansowym jak i w terminowym i rzetelnym wykonaniu zadań inwestycyjnych.

W kontroli ustalono, że Gmina od 2006 r. w uchwałach budżetowych na kolejne lata - planowała i przygotowywała wykonanie zadań z zakresu kanalizacji wsi i odprowadzenia ścieków komunalnych do oczyszczalni. Zaplanowano wybudowanie sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków w Wilczej Woli oraz rozbudowę i modernizację funkcjonującej oczyszczalni w Dzikowcu, wraz z rozbudową sieci kanalizacyjnej.

Ustalenia kontroli wskazują, że od 2006 r. planowano, wykonywano i finansowano zadania przygotowawcze do inwestycji. W związku z planowaną budową wykonano projekty budowlane oraz uzyskano decyzje i pozwolenia.

Faktyczne roboty budowlane rozpoczęto w 2009 r., po zapewnieniu finansowania zewnętrznego dla inwestycji pn. *Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalnią ścieków w Wilczej Woli.*

W dniu 30 kwietnia 2009 r. zawarto umowę z Zarządem Województwa Podkarpackiego, Instytucją Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 „o dofinansowaniu projektu w ramach osi priorytetowych I – VII Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 – wersja: zaliczka do 60 % dotacji i refundacja”.

Wkład Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w finansowanie ww. inwestycji o ostatecznej wartości kosztorysowej - 10.064,4 tys. zł wynosił 5.621 tys. zł. Pozostałe środki na finansowanie Gmina pozyskała z kredytu bankowego (4.000 tys. zł) oraz zaplanowała w ramach własnych środków.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia, że inwestycję pn. *Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalnią ścieków w Wilczej Woli* zrealizowano terminowo, według warunków umownych ustalonych z wykonawcą całości zadania, tj. z Przedsiębiorstwem Budowlanym BUDOMONT sp. z o.o. z Łańcuta.

Inwestycję wykonano w kwocie uzgodnionej w trakcie przeprowadzonego zamówienia publicznego. Całkowita kwota wynagrodzenia wynosiła brutto – 10.064,4 tys. zł, wynagrodzenie netto dla wykonawcy - 8.249,5 tys. zł.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia także przygotowanie projektu, przeprowadzenie przetargu publicznego i dotychczasową realizację drugiej inwestycji tj. *Budowy kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kopcie i Lipnica wraz z rozbudową i przebudową oczyszczalni ścieków w Dzikowcu.*

Budowę rozpoczęto w dniu 21 czerwca 2010 r., a zakończenie uzgodniono w umowie z wykonawcą na dzień 1 sierpnia 2011 r. Umowna kwota wynagrodzenia za wykonanie zadania wynosi 5.701,1 tys. zł brutto (4.673,0 tys. zł netto).

Poza środkami własnymi i środkami z kredytu bankowego, Gmina Dzikowiec pozyskała środki zewnętrzne na realizację zadania - z Europejskiego Funduszu Rolnego w wysokości 3.500 tys. zł.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia stosowanie przez Gminę przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych - przy wyborze wykonawców inwestycji realizowanych w zakresie infrastruktury wodno-ściekowej.

W kontroli ustalono, że zamówienia publiczne na wykonanie obydwu inwestycji przeprowadzono według zasad wymaganych ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych* (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.), tj. w trybie przetargu nieograniczonego. Wybrano wykonawcę budów na podstawie podanego kryterium, tj. deklarującego wykonanie inwestycji po najniższej cenie, jednocześnie spełniającym wszystkie warunki podane w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, w tym wymagane przepisem art. 22 *Prawo zamówień publicznych*.

Wszystkie etapy przetargu publicznego zostały rzetelnie udokumentowane. Prawidłowość wykonania zadań przez Wykonawcę zastało zagwarantowane przez wprowadzenie warunków umownych w zakresie finansowego zabezpieczenia należytego wykonania robót oraz warunków gwarancji i rękojmi.

Inwestycję pn. *Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalnią ścieków w Wilczej Woli* zrealizowano terminowo, według warunków umownych ustalonych z wykonawcą całości zadania, tj. z Przedsiębiorstwem Budowlanym BUDOMONT sp. z o.o. z Łańcuta.

Inwestycję wykonano w kwocie uzgodnionej w trakcie przeprowadzonego zamówienia publicznego. Całkowita kwota wynagrodzenia wynosiła brutto – 10.064,4 tys. zł, wynagrodzenie netto dla wykonawcy - 8.249,5 tys. zł.

Inwestycję *Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kopcie i Lipnica wraz z rozbudową i przebudową oczyszczalni ścieków w Dzikowcu* wykonywało również Przedsiębiorstwo Budowlane BUDOMONT sp. z o.o. z Łańcuta.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie pełnienie przez Gminę obowiązków inwestora - w zakresie gospodarnego i zgodnego z przepisami ustawy *Prawo budowlane* (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 ze zm.) - wykonania obydwu zadań.

W kontroli ustalono, że inwestycje realizowano zgodnie z harmonogramem finansowo-rzeczowym. W przypadku *Budowy kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kopcie i Lipnica wraz z rozbudową i przebudową oczyszczalni ścieków w Dzikowcu* nie stwierdzono zagrożeń dla planowego zakończenia budowy.

Nadzór inwestorski nad prawidłowym wykonaniem robót, w obydwu przypadkach (inwestycjach), prowadzony był przez zewnętrznego inspektora nadzoru, posiadającego stosowne uprawnienia.

Kontrola wykazała, że nadzór prowadzono prawidłowo, według zasad określonych w art. 25-27 ustawy *Prawo budowlane*, a także prawidłowo i rzetelnie dokumentowano cały proces inwestycyjny.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykorzystywanie przez Gminę środków publicznych na finansowanie inwestycji z zakresu infrastruktury wodno-ściekowej. W kontroli ustalono, że wydatkując środki publiczne – stosowano przepisy wynikające z zasad ustalonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych* (DZ. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.).

Wypłaty dokonywano wyłącznie po przedstawieniu przez wykonawcę faktur zaopatrzonych w załączniki, w tym o protokoły odbioru robót. Rachunki zatwierdzano do wypłaty po uprzedniej weryfikacji pod względem merytorycznym i rachunkowym - po dokonaniu wstępnej kontroli według art. 54 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy *o finansach publicznych*.

Ewidencje księgową inwestycji prowadzono według zasad przyjętych w polityce rachunkowości oraz w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. *w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych* (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 ze zm.)

Środki publiczne wydatkowano wyłącznie do wysokości umownej, nie dokonywano zmian w przyjętych kosztorysach budów.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie z uchybieniami działania Gminy w zakresie osiągnięcia planowanych efektów z tytułu oddania do użytku inwestycji *Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalnią ścieków w Wilczej Woli.*

W dniu 30 lipca 2010 r. dokonano komisyjnego odbioru ww. inwestycji. Do ewidencji środków trwałych Gminy dopisano:

- 46.586 mb kanalizacji sanitarnej,
- pompownie ścieków (sieciowe) – 19 szt.,
- reaktor technologiczny oczyszczający ścieki (oczyszczalnia).

W wyniku uruchomienia kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków w Wilczej Woli, z sieci kanalizacyjnej korzystało 4.090 osób tj. 63 % mieszkańców Gminy. Długość gminnej sieci kanalizacyjnej wzrosła z 44,5 km do 87,5 km (wzrost o 96,6%). W ramach sieci funkcjonowało 1.519 indywidualnych przyłączy kanalizacyjnych.

Ogłędziny nowo wybudowanej sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków wykazały, że obiekty wybudowano zgodnie z projektem budowlanym. Jednocześnie ustalono, że oczyszczalnia, której przepustowość zaprojektowano na poziomie 250 m³/d aktualnie nie w pełni wykorzystuje swoje możliwości przyjmując dobowe ładunki ścieków surowych o wielkości ok. 100 m³.

W kontroli ustalono, że oczyszczalnię zaprojektowano jednak, z uwzględnieniem zwiększonej liczby mieszkańców Wilczej Woli w okresie letnim (miejscowość wypoczynkowa) oraz planowanego przyłączenia kanalizacji budowanej w miejscowości Kopcie.

Najwyższa Izba Kontroli wykazała, że Gmina nie prowadziła dotychczas oczyszczenia ścieków gromadzonych w zbiornikach bezodpływowych (szambach). Od uruchomienia oczyszczalni w Wilczej Woli do dnia zakończenia kontroli nie zarejestrowano przyjęcia ścieków surowych dostarczonych przez wozy asenizacyjne. Koszt budowy punktu odbioru tego typu ścieków, w wybudowanej oczyszczalni, wyniósł ok. 50 tys. zł. Ustalono jednocześnie, że z 1.410 budynków mieszkalnych, aż 571 gospodarstw (40,5%), dotychczas nie jest skanalizowanych i gromadzi ścieki w zbiornikach bezodpływowych - szambach.

Przepis art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne* (Dz. U z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 ze zm.) dopuszcza aby *ścieki bytowe oraz ścieki komunalne lub przemysłowe o składzie zbliżonym do ścieków bytowych (...)* były oczyszczane przez ich rolnicze wykorzystanie.

Natomiast przepisy ustawy z dnia 13 września 1996 r. o *utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (Dz. U. z 2008 r. Nr 5, poz. 236 ze zm.), nakładają na właścicieli nieruchomości obowiązek *przyłączenia nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej lub, w przypadku gdy budowa sieci kanalizacyjnej jest technicznie lub ekonomicznie niezasadniona, wyposażenie nieruchomości w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych (...)* oraz *pozbywanie się zebranych na terenie nieruchomości (...) nieczystości ciekłych w sposób zgodny z przepisami ustawy, w tym obowiązek udokumentowania, w formie umowy korzystania z usług (...) w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych, przez okazanie takiej umowy i dowodów płacenia za takie usługi.*

Przepis art. 5 ust. 6 ww. ustawy z dnia 13 września 1996 r. - nakłada na wójta gminy zadanie sprawowania nadzoru nad realizacją ww. obowiązków.

W kontroli stwierdzono brak rzetelnego nadzoru w przedmiotowym zakresie. Gmina nie posiadała wiedzy o ilości i skali ścieków gromadzonych w zbiornikach bezodpływowych oraz nie wymagała udokumentowania sposobu ich utylizacji.

Od II kwartału 2006 r. zadania inwestycyjne z zakresu infrastruktury kanalizacyjnej zaplanowane do realizacji przez Gminę Dzikowiec stały się elementem Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (w dalszej treści KPOŚK).

W dniu 8 maja 2006 roku Wojewoda Podkarpacki działając wg art. 43 ust. 2a *Prawa wodnego* wyznaczył na obszarze Gminy Dzikowiec - aglomerację Wilcza Wola.

W ramach aglomeracji obejmującej ok. 90% Gminy Dzikowiec zaplanowano do końca 2015 r. wybudowanie m. in.: 24,3 km sieci kanalizacyjnej, dwóch oczyszczalni ścieków i przeznaczenie 8.060 tys. zł nakładów inwestycyjnych na ww. zadania.

W kontroli ustalono, że Wójt Gminy przekazując Marszałkowi Województwa Podkarpackiego coroczne dane w sprawie planowanych zadań i ich realizacji przez Gminę Dzikowiec - w ramach KPOŚK (w trybie art. 43 ust. 3c *Prawa wodnego*) – przekazywał dane nieaktualne, a przez to nierzetelne.

Przywołane powyżej dane z zakresu planowania zadań w ramach KPOŚK według ustaleń kontroli, praktycznie nie były zmieniane od 2004 r., tj. od zgłoszenia wniosku przez Gminę, o zaliczenie aglomeracji do programu. W związku z powyższym w KPOŚP zamieszczono przywołane powyżej parametry liczbowe dotyczące długości sieci kanalizacyjnej czy planowanych nakładów, podczas gdy faktycznie – w wyniku zakończenia tylko jednej planowanej inwestycji tj. „budowy kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalnią ścieków w Wilczej Woli” - w II półroczu 2010 r. oddano do użytku 46,6 km sieci kanalizacyjnej, a wartość całego zadania wyniosła 10.064, tys. zł.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie stosownie do art. 60 ust. 2 ustawy o NIK wnosi o:

1. Prowadzenie skutecznego nadzoru wykonywania przez właścicieli nieruchomości obowiązków określonych w art. 5 ust. 1 o *utrzymaniu czystości i porządku w gminach*.
2. Doprowadzenie do weryfikacji i uaktualnienia danych zamieszczonych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych - w zakresie dotyczącym Gminy Dzikowiec (objętej aglomeracją Wilcza Wola).

Na podstawie art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Wójtowi prawo zgłoszenia do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie - umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje od Pana Wójta przedstawienia, w terminie 21 dniu od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.